

Količina I

Prije susreta s civilizacijom Kine, japanski jezik imao je svoj sustav brojanja koji je i danas prisutan u jeziku, ali u tragovima. U modernom jeziku uglavnom se koriste brojevi "uvezeni" iz Kine zajedno s kanji znakovima. Od starog sustava dovoljno je znati samo brojeve do deset, dok ćemo na novom sustavu naučiti brojati dokle god to praktično ima smisla.

Osnovni brojevi

Tablica ispod prikazuje stare brojeve s nastavkom za brojanje neživih stvari (つ). Ovi se brojevi koriste i danas. Valja primijetiti dvije stvari - pišu se kineskim znakom na kojeg je dodan brojač, a broj deset nema brojač već se on podrazumijeva kad se koristi staro čitanje.

Izuzev ovih deset brojeva, ostaci starog sustava mogu se naći u imenima i skamenjenim izrazima (npr. や. お. よろず - dosl. *osam deset desetisuća* = 800 000, u starijim tekstovima izraz za *jako puno*), kao i u nekim brojačima što ćemo vidjeti kasnije.

Paralelno su prikazani i novi brojevi koji uz sebe nemaju brojač, a kojima se broje i veće količine. U zagradama se nalaze čitanja koja se koriste rjeđe i u posebnim situacijama.

	rimski	novo čitanje	kanji	staro čitanje	kanji
	1	いち	一	ひと. つ	一つ
	2	に	二	ふた. つ	二つ
	3	さん	三	みつ. つ	三つ
	4	よん (し)	四	よつ. つ	四つ
	5	ご	五	いつ. つ	五つ
	6	ろく	六	むつ. つ	六つ
	7	なな (しち)	七	なな. つ	七つ
	8	はち	八	やつ. つ	八つ
	9	きゅう (く)	九	ここの. つ	九つ
	10	じゅう	十	とお	十
	100	ひゃく	百		
	1000	せん	千		
	10 000	まん	万		
	100 000 000	おく	億		

Pogledamo li pomno veće brojeve, uočiti ćemo da je svaki sljedeći imenovani broj 10 000 puta (4 nule) veći od prethodnog. U hrvatskom jeziku, imenovani brojevi uvećavaju se za po 1000 puta (3 nule). Ovo je u početku poprilično neugodna stvar na koju će se trebati naviknuti jer veći brojevi osim prevođenja zahtijevaju i preračunavanje u glavi.

Kombiniranje u veće brojeve

Osnovni princip po kojem se brojevi čitaju identičan je onom u hrvatskom jeziku. Kao i kod nas, pri spajanju se ponekad događaju glasovne promjene, a broj se izgovara od najveće znamenke prema nižima bez ikakvih iznenađenja. Pogledajmo nekoliko primjera:

四十二	<i>četrdeset dva</i>
三百六十四	<i>tristo šezdeset četiri</i>
五千六百三十三	<i>pet tisuća šesto trideset tri</i>

Gledajući znakove vjerojatno bismo mogli odrediti o kojem se broju radi, no čitanje je dodatno zakomplicirano glasovnim promjenama. U tablici ispod navedene su kombinacije koje se mijenjaju. Za brojeve iznad tisuću (まん, おく) glasovne promjene se ne događaju.

rimski	osnovno čitanje	十 (じゅう)	百 (ひゃく)	千 (せん)
1	いち	∅	∅	いつ. せん
2	に	に. じゅう	に. ひゃく	に. せん
3	さん	さん. じゅう	さん. びゃく	さん. ぜん
4	よん	よん. じゅう	よん. ひゃく	よん. せん
5	ご	ご. じゅう	ご. ひゃく	ご. せん
6	ろく	ろく. じゅう	ろっ. ぴゃく	ろく. せん
7	なな	なな. じゅう	なな. ひゃく	なな. せん
8	はち	はち. じゅう	はっ. ぴゃく	はっ. せん
9	きゅう	きゅう. じゅう	きゅう. ひゃく	きゅう. せん